

Stan, ruch naturalny i migracje ludności w województwie podkarpackim w 2020 r.

31.05.2021 r.

↑ 20,6%

Wzrosła liczba zgonów w stosunku do 2019 r.

W województwie podkarpackim w 2020 r. odnotowano zmniejszenie liczby ludności. Przyrost naturalny był ujemny. W ciągu roku zmniejszył się współczynnik zawieranych na Podkarpaciu małżeństw. Zmniejszył się odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym, wzrósł w wieku poprodukcyjnym.

Stan i struktura ludności

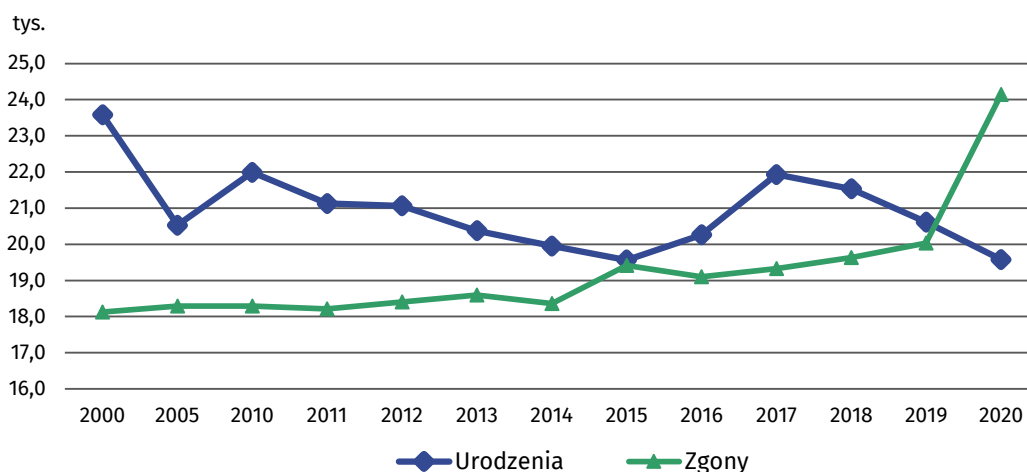
W końcu 2020 roku ludność województwa podkarpackiego wynosiła 2121,2 tys. osób, co stanowiło 5,5% populacji kraju. Pod względem liczby ludności, województwo podkarpackie zajęło 8. miejsce w kraju. W końcu 2020 r. w 51 miastach mieszkało 877,4 tys. osób, tj. o 3217 osób mniej niż przed rokiem. Współczynnik urbanizacji wyniósł 41,4% i był najniższy wśród województw (dla Polski wynosił 59,9%). Najwyższym wskaźnikiem urbanizacji charakteryzował się powiat stalowowolski (59,4%), najniższym powiat brzozowski (11,4%).

Średnia gęstość zaludnienia na Podkarpaciu w stosunku do roku ubiegłego nie zmieniła się i wyniosła 119 osób na 1 km² powierzchni województwa (w Polsce – 122). Wskaźnik ten wykazuje znaczne zróżnicowanie przestrzenne w województwie – od najwyższego w Rzeszowie (1553 osób/km²), do najniższego w powiecie bieszczadzki (19 osób/km²).

Ludność Podkarpacia do 2019 r. cechował dodatni poziom przyrostu naturalnego, tj. różnicy między liczbą urodzeń żywych i zgonów. W 2020 r. przyrost naturalny przybrał wartość ujemną, co oznacza, że liczba zgonów była większa od liczby urodzeń. Przyrost naturalny na 1000 ludności wynosił minus 2,1 (w kraju - minus 3,2). We wszystkich województwach przyrost naturalny był ujemny (przyjmował wartości od minus 6,4 w województwie świętokrzyskim do minus 0,5 w województwie pomorskim). W 2020 r. w przeliczeniu na 1000 ludności dodatni przyrost naturalny wystąpił w 2 powiatach województwa podkarpackiego (w 2019 r. w 10 powiatach) były to: Rzeszów (1,3) i powiat rzeszowski (0,1).

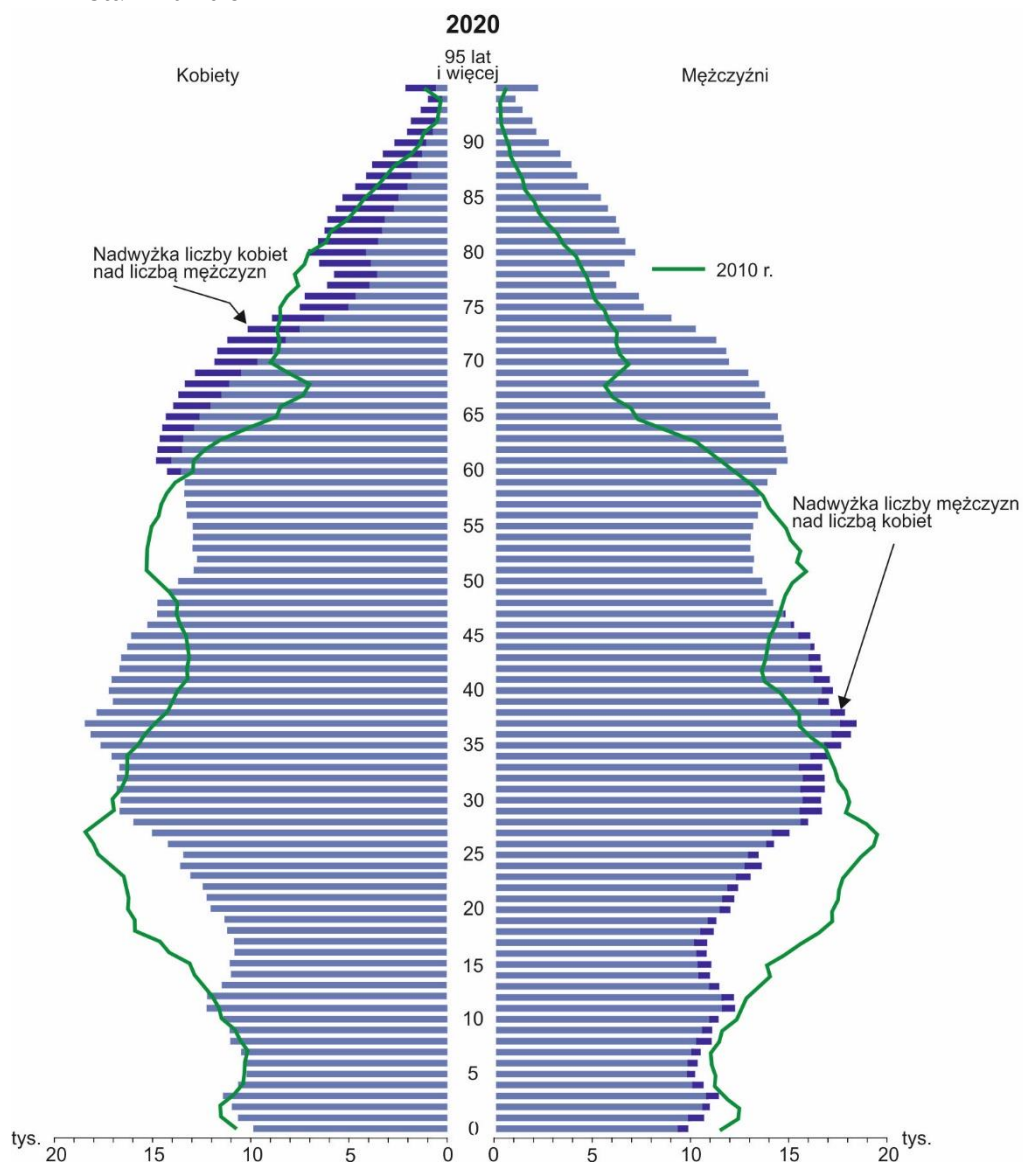
Województwo podkarpackie charakteryzowało się najniższym wskaźnikiem urbanizacji w kraju

Wykres 1. Ruch naturalny ludności

Struktura ludności według płci od kilku lat nie ulega większym zmianom. W ogólnej liczbie mieszkańców nieznacznie przeważają kobiety, które stanowią 51,0% ludności województwa. W 2020 r. współczynnik feminizacji dla województwa podkarpackiego osiągnął wartość 104 (dla kraju – 107). Oznacza to, że na 100 mężczyzn przypadają statystycznie 104 kobiety (w miastach – 109, a na wsi – 101).

Wykres 2. Ludność według płci i wieku
Stan w dniu 31 XII

Wiek środkowy (mediana – wyznaczająca granicę wieku, którą połowa osób w danej zbiorowości już przekroczyła, a druga połowa jeszcze jej nie osiągnęła) mieszkańców województwa podkarpackiego z roku na rok jest coraz wyższy. W 2020 r. mediana wieku dla Podkarpacia wyniosła 40,7 lat (w 2019 r. 40,3 lat, a w 2010 r. 36,5 lat). Mediana dla kobiet wyniosła 42,2 lata, a dla mężczyzn – 39,3 lat. Mieszkańcy miast byli średnio o ponad 2 lata starsi od mieszkańców wsi.

Na Podkarpaciu obserwuje się niekorzystne zmiany, świadczące o starzeniu się społeczeństwa, których wynikiem jest zmniejszanie udziału roczników młodszych, a zwiększanie się udziału roczników starszych w populacji.

Odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym (poniżej 18 lat) w 2020 r. w stosunku do 2019 r. obniżył się o 0,1 p.proc., natomiast w stosunku do 2010 r. obniżył się o 2,1 p.proc. Jednocześnie wzrósł udział osób w wieku poprodukcyjnym (mężczyźni w wieku 65 lat i więcej oraz kobiety w wieku 60 lat i więcej) – z 20,4% w 2019 r. do 20,8% w 2020 r. Zmniejszył się udział ludności w wieku produkcyjnym – z 61,5% w 2019 r. do 61,1% w 2020 r.

W 2020 r. na 100 osób w wieku produkcyjnym (mężczyźni w wieku 18-64 lata, kobiety w wieku 18-59 lat) przypadają 64 osoby w wieku nieprodukcyjnym (przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym), w 2010 r. – 57. Omawiana relacja dla miast wyniosła 69, a dla wsi 60 osób.

Jednym z mierników procesu starzenia się ludności jest indeks starości, który określa relację pokolenia dziadków i wnuczków (liczba osób w wieku 65 i więcej lat przypadająca na 100 osób w wieku 0-14 lat). W końcu 2020 r. indeks starości w województwie podkarpackim wyniósł 115 osób, co oznacza, że średnio na 100 wnuków przypadają 115 dziadków lub babć

Najwyższa mediana wieku w 2020 r. występowała w Tarnobrzegu – 45,0 lat, a najniższa w powiecie ropczycko-sędziszowskim – 38,9 lat

(w 2010 r. 81 osób). W kraju indeks ten wynosił odpowiednio 121 osób w 2020 r. i 89 osób w 2010 r. W 2020 r. występowało znaczne zróżnicowanie tego wskaźnika według powiatów od 91 osób w powiecie rzeszowskim do 172 osób w Tarnobrzegu. Indeks starości powyżej średniej wojewódzkiej odnotowano w 12 spośród 25 powiatów.

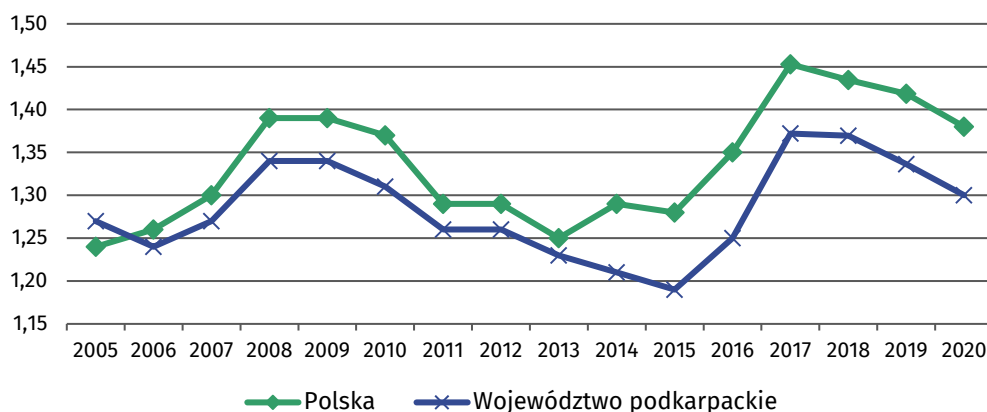
Urodzenia

W 2020 r. zanotowano 19580 urodzeń żywych, tj. o 5,0% (o 1033 urodzeń) mniej niż w roku poprzednim i o 11,0% (o 2410 urodzeń) mniej niż w 2010 r. Wśród noworodków 51,3% stanowili chłopcy. Współczynnik urodzeń w 2020 r. wyniósł 9,2‰ i w stosunku do roku 2019 uległ zmniejszeniu o 0,5 p.prom. W miastach na 1000 ludności przypadało 9 urodzeń żywych, a na wsi 10. Najniższy współczynnik urodzeń wystąpił w Tarnobrzegu (7,2‰), a najwyższy w powiecie ropczycko-sędziszowskim (11,4‰).

Rok 2020 był kolejnym, w którym poziom reprodukcji ludności nie zapewniał prostej zastępowalności pokoleń (kiedy na jedną kobietę w wieku 15-49 lat przypada średnio 2,10-2,15 urodzeń dzieci), ponieważ ogólny współczynnik dzietności wyniósł 1,30. W miastach wyniósł 1,24, natomiast na wsi – 1,33. Najwyższy był w powiecie ropczycko-sędziszowskim (1,55), a najniższy w powiecie nizańskim (1,07).

Na każde 10 tys. ludności w 2020 r. urodziło się 92 dzieci, przed rokiem 97

Wykres 3. Współczynnik dzietności kobiet

Ogólny współczynnik płodności, określony liczbą urodzeń żywych na 1000 kobiet w wieku rozrodczym (15-49 lat), w 2020 r. osiągnął w województwie podkarpackim poziom 38,82, w Polsce – 39,92. Wyższa płodność występowała u kobiet mieszkających na wsi, gdzie na 1000 kobiet przypadało 40 dzieci, przy 37 w miastach (w Polsce – odpowiednio 41 i 40 dzieci).

W województwie podkarpackim najwyższą płodnością charakteryzowały się kobiety w wieku 25-29 lat, które urodziły 33,8% ogółu żywo urodzonych dzieci. Mediana wieku kobiet, które w 2020 r. urodziły dziecko wyniosła 30,4 lat, dla porównania, w roku 2010 wiek ten był niższy i wyniósł 28,5 lat.

Wartość współczynnika dynamiki demograficznej (liczba urodzeń żywych na 1 zgon) spadła z poziomu 1,03 w 2019 r. do 0,81 w roku 2020. W miastach na jeden zgon przypadało 0,77 urodzeń, a na wsi – 0,84. W kraju współczynnik dynamiki demograficznej osiągnął wartość 0,74.

Zgony

W 2020 r. zmarło 24145 osób, tj. o 4116 osób więcej niż w 2019 r. i o 5857 więcej niż w 2010 r. Współczynnik umieralności w województwie podkarpackim wyniósł 11,4‰, co oznacza, że na 1000 ludności przypadało 11,4 zgonów (dla Polski wskaźnik ten wyniósł 12,4‰). Dla mężczyzn współczynnik ten był o 2,1 punktu promilowego wyższy niż dla kobiet. Liczba zgonów przypadająca na 1000 mieszkańców w miastach wyniosła 11,2, a na wsi – 11,5. Najniższy współczynnik umieralności wystąpił w Rzeszowie (9,9‰), a najwyższy w Przemyślu (14,3‰).

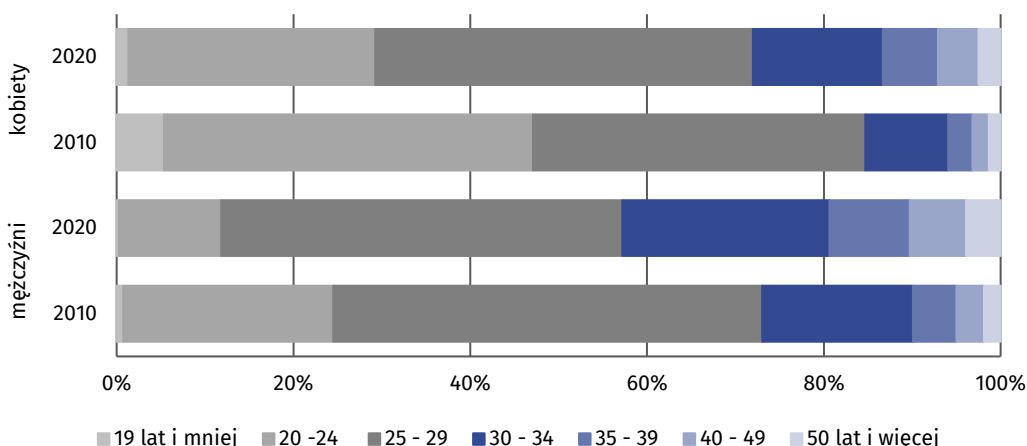
Wśród zmarłych przeważali mężczyźni, którzy w 2020 r. stanowili 53,5%. Połowa zmarłych nie ukończyła 79,2 lat; dla kobiet wiek środkowy wyniósł 83,8 lata, a dla mężczyzn – 73,4 lata. W 2020 r. zarejestrowano 84 zgony niemowląt (dzieci poniżej 1 roku życia), tj. o 1 więcej niż przed rokiem. Współczynnik zgonów niemowląt (liczony na 1000 urodzeń żywych) przyjął wartość 4,3, w kraju – 3,6.

Małżeństwa

W 2020 r. zawarto 7,9 tys. małżeństw, tj. o 2211 mniej niż w 2019 r. i o 5301 mniej niż w 2010 r. Na 1000 ludności przypadają 3,7 nowo zawarte małżeństwa (w kraju 3,8). Na wsi wskaźnik wyniósł 4,0‰, a w mieście 3,4‰. W przekroju powiatów najwyższy współczynnik natężenia małżeństw odnotowano w powiecie strzyżowskim (4,5‰), a najniższy w Przemyślu (2,8‰). Małżeństwa wyznaniowe w 2020 r. stanowiły 68,4% wszystkich zawartych małżeństw (w kraju – 53,6%), a w roku 2010 – 77,3% (w kraju – 68,1%). Odsetek takich małżeństw był wyższy na wsi (72,6%) niż w miastach (61,4%). Spośród 5413 małżeństw wyznaniowych, tylko 15 nie było związkami zawartymi w Kościele Katolickim. W liczbie tej największy udział miały związki zawarte w Polskim Autokefalicznym Kościele Prawosławnym – 7 związków.

23,1% ogółu małżeństw w 2020 r. zawarto w sierpniu

Wykres 4. Struktura małżeństw według wieku nowożeńców

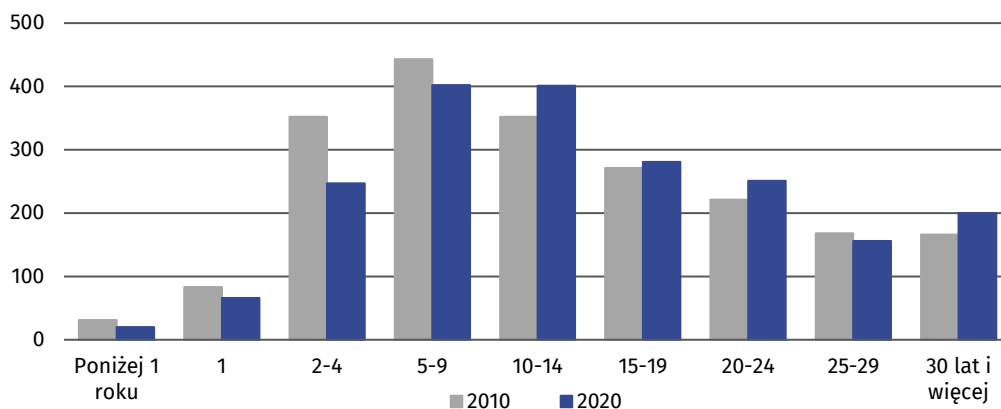
Rozwody i separacje

W 2020 r. rozwiodło się 2024 pary małżeńskie, tj. o 544 mniej niż w roku poprzednim. W odniesieniu do roku 2010 liczba ta była o 3,0% mniejsza. Wskaźnik rozwodów, określany jako liczba rozwodów przypadająca na 1000 ludności wynosił 1,0. W miastach natężenie rozwodów było prawie 2-krotnie wyższe niż na wsi (odpowiednio: 1,3‰ i 0,7‰). Biorąc pod uwagę podział terytorialny według powiatów, najwyższy współczynnik rozwodów odnotowano w Krośnie (1,7‰), natomiast najniższy w powiecie ropczycko-sędziszowskim (0,6‰).

W 2020 r. na 1000 nowo zawartych małżeństw przypadało 256 rozwodów, przy czym w miastach 399, a 169 na wsi. Dla porównania, w roku 2010 na 1000 zawartych małżeństw przypadało 158 rozwodów (240 w miastach i 98 na wsi). Najczęściej rozwodzili się małżonkowie, którzy w momencie zawierania małżeństwa mieli 20-24 lata (26,0% wszystkich rozwodów) oraz małżeństwa nie posiadające dzieci (40,6%). Małżeństwa posiadające 1 dziecko stanowiły 34,1% rozwodów.

W 2020 r. spośród rozwiedzionych małżeństw 59,4% posiadało małoletnie dzieci na utrzymaniu (w Polsce 57,6%). Na jedno rozwodzące się małżeństwo z dziećmi przypadało podobnie jak rok wcześniej średnio 1,5 dziecka.

Wykres 5. Rozwody według czasu trwania małżeństwa w 2020 r.

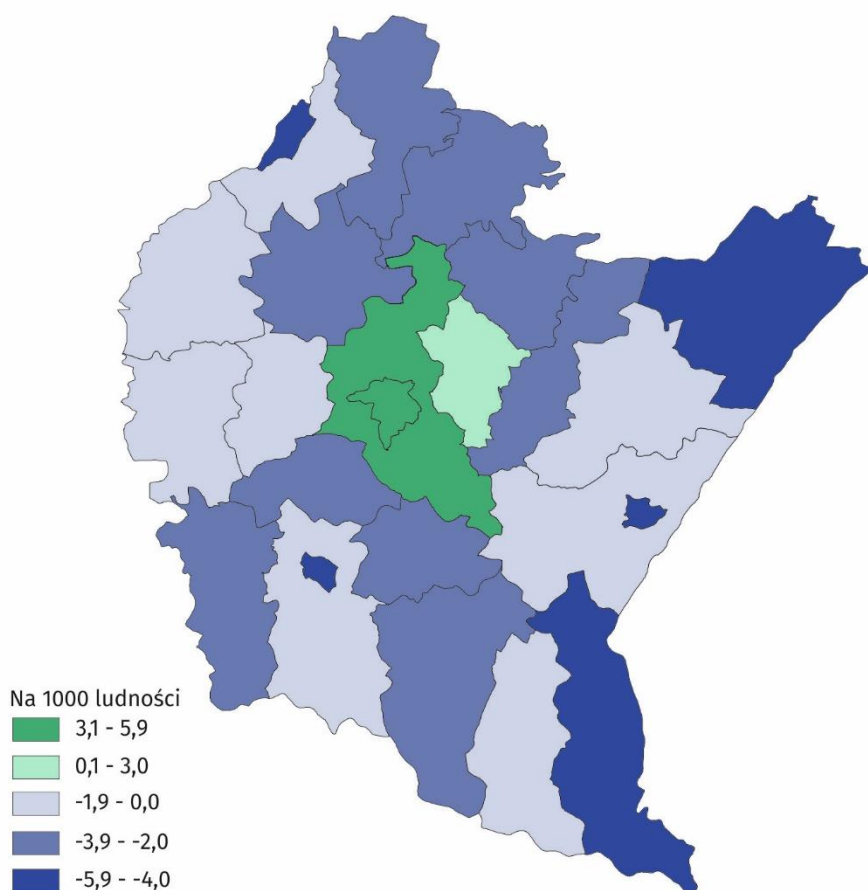
Większość małżeństw została rozwiązana bez orzekania o winie (75,9%), a 16,0% rozwodów orzeczono z winy męża. Najczęstsze przyczyny rozwodów to niezgodność charakterów

(20,6%), nadużywanie alkoholu w powiązaniu z nagannym stosunkiem do członków rodziny (8,9%) oraz niedochowanie wierności małżeńskiej (5,2%).

W 2020 r. sądy orzekły separację wobec 52 małżeństw (o 22 mniej niż w 2019 r.), z czego 57,7% przypadło na mieszkańców miast. W przeliczeniu na 100 tys. ludności liczba separacji wyniosła 2,4 (dla miast – 3,4 i 1,8 dla wsi). W kraju wskaźnik ten wyniósł 1,9. Separacje z powodztwa żony stanowiły 73,1% ogółu orzeczonych separacji. Separacje bezdzietnych małżeństw stanowiły 57,7% orzeczonych separacji (47,3% rok temu). Spośród małżeństw posiadających dzieci najczęściej separacje dotyczyły małżeństw z dwójką dzieci (50,0%).

Drugim, obok przyrostu naturalnego, czynnikiem mającym istotny wpływ na stan zaludnienia są migracje ludności. Od wielu lat w województwie notuje się ujemne saldo migracji. W 2020 r. w wyniku migracji liczba ludności zmniejszyła się o 1956 osób, co w przeliczeniu na 1000 mieszkańców województwa wynosi minus 0,9 (w kraju 0,1). Oznacza to, że liczba osób wymeldowanych z pobytu stałego w województwie podkarpackim w ciągu roku przekroczyła liczbę osób zameldowanych na pobyt stały w tym okresie. Liczba mieszkańców województwa w wyniku migracji zmniejszyła się w 2020 r. o 764 mężczyzn i o 1192 kobiety. Z miast ubyły 2183 osoby, natomiast na wsi liczba ludności zmniejszyła się o 227 osób.

Wykres 7. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały w 2020 r.

W 2020 r. w województwie podkarpackim zameldowało się na pobyt stały 19,1 tys. osób. Wśród ludności napływowej przeważały kobiety (51,9%) oraz osoby osiedlające się na wsi (59,4%). Odpływ ludności wyniósł 21,1 tys. osób, i tu również częściej wymeldowywały się kobiety (52,7%) oraz osoby zamieszkałe na wsi (52,8%). W 2020 r. w ruchu wewnętrznym zameldowano na pobyt stały 18,3 tys. osób, natomiast liczba osób wymeldowanych z pobytu stałego wyniosła 20,6 tys.. W ruchu migracyjnym wewnętrznym w województwie podkarpackim przeważały kobiety. W 2020 r. zameldowano na pobyt stały 9,6 tys. kobiet, które stanowiły 52,1% ogółu zameldowań wewnętrznych, wymeldowało się natomiast 10,9 tys. kobiet (52,9% ogółu wymeldowań wewnętrznych). W 2020 z województwa podkarpackiego wyemigrowało na stałe za granicę 531 osób. Liczba imigrantów przybywających do województwa wyniosła 801 osób. Saldo migracji zagranicznych osiągnęło wartość 270 osób, z tego 44 osoby w miastach oraz 226 osób na wsi.

Opracowanie merytoryczne:
Urząd Statystyczny w Rzeszowie
Dyrektor Marek Cierpiat-Wolan
Tel.: 17 853 52 10, 17 853 52 19

Rozpowszechnianie:
Rzecznik Prasowy Prezesa GUS
Karolina Banaszek
Tel: 695 255 011

Podkarpacki Ośrodek Badań Regionalnych

Tel.: 17 853 52 10, 17 853 52 19

e-mail: sekretariatursze@stat.gov.pl

www.rzeszow.stat.gov.pl

[@Rzeszow_STAT](https://twitter.com/Rzeszow_STAT)

[@GlownyUrzadStatystyczny](https://www.facebook.com/GlownyUrzadStatystyczny)

[@USRzeszow](https://www.facebook.com/USRzeszow)

Powiązane opracowania

[Biuletyn Statystyczny Województwa Podkarpackiego](#)

[Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej powiatów województwa podkarpackiego](#)

[Biuletyn Statystyczny Rzeszowa. Podstawowe statystyki](#)

[Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa podkarpackiego - publikacja roczna](#)

[Rocznik Statystyczny Województwa Podkarpackiego](#)

[Rocznik Statystyczny Województw](#)

[Rocznik Demograficzny](#)

Temat dostępny w bazach danych

[Bank Danych Lokalnych](#)

[Baza Demografia](#)

Pojęcia stosowane w statystyce publicznej